

(dotyczy mechanicznego, biologicznego oraz mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów) jednoznacznie wskazuje, że prowadzenie instalacji będzie wymagało wprowadzenia szeregu (często trudnych technologicznie i wymagających poniesienia znacznych nakładów finansowych) zmian o charakterze technologiczno-organizacyjnym¹.

Dopuszczalne odstępstwa

Od powyższych obowiązków istnieje wyjątek, opisany w art. 15 ust. 4 Dyrektywy IED: w drodze odstępstwa od art. 15 ust. 3 oraz bez uszczerbku dla art. 18 Dyrektywy IED właściwy organ może, w szczególnych przypadkach, ustalić mniej restrykcyjne dopuszczalne wielkości emisji. Odstępstwo takie może mieć zastosowanie tylko w przypadku, gdy ocena pokazuje, że osiągnięcie poziomów emisji opisanych w Konkluzjach BAT prowadziłyby do nieproporcjonalnie wysokich kosztów w stosunku do korzyści dla środowiska, ze względu na:

- ▶ położenie geograficzne danej instalacji lub lokalne warunki środowiskowe; lub
- ▶ charakterystykę techniczną danej instalacji.

Dopuszczalne wielkości emisji ustalone w ten sposób nie mogą jednak przekroczyć dopuszczalnych wielkości emisji określonych w załącznikach do Dyrektywy IED, tam gdzie ma to zastosowanie. Właściwe organy zapewniają w każdym przypadku, aby nie spowodowano znaczącego zanieczyszczenia oraz aby osiągnięto wysoki poziom ochrony środowiska jako całości. Właściwy organ może udzielić tymczasowego odstępstwa w odniesieniu do prowadzenia badań i stosowania nowych technik w całkowitym okresie nieprzekraczającym dziewięciu miesięcy, pod warunkiem że po upływie tego okresu zaprzestanie się korzystania z tych technik lub działalność osiągnie przynajmniej poziom emisji powiązany z najlepszymi dostępnymi technikami.

Krajowe przepisy regulują tę procedurę w art. 204 ust. 2 i 3 P.o.ś., zgodnie

z którym w szczególnych przypadkach organ może w pozwoleniu zintegrowanym zezwolić na odstępstwo od granicznych wielkości emisyjnych, jeżeli w jego ocenie ich osiągnięcie prowadziłyby do nieproporcjonalnie wysokich kosztów w stosunku do korzyści dla środowiska oraz pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone standardy emisyjne, o ile mają one zastosowanie. Przy dokonywaniu tej oceny organ bierze pod uwagę położenie geograficzne, lokalne warunki środowiskowe, charakterystykę techniczną instalacji lub inne czynniki mające wpływ na funkcjonowanie instalacji i środowisko jako całość.

Należy zwrócić uwagę, że przesłanka „innych czynników” z art. 204 ust. 3 P.o.ś., warunkujących odstępstwo od granicznych wielkości emisyjnych określonych Konkluzjami BAT, nie pojawia się w Dyrektywie IED, a przy tym pozostaje niedookreślona. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Środowiska, decyzja o zmianie pozwolenia zintegrowanego poprzez zezwolenie prowadzącemu instalację na odstępstwo jest decyzją uznaniową, co oznacza, że ocena spełnienia przesłanek (kryteriów) i zasadności udzielenia zezwolenia na odstępstwo pozostawiona jest do uznania organu administracji, który przy takim samym stanie faktycznym może podjąć różne rozstrzygnięcia, a każde z nich będzie legalne. Uznanie organu nie może nosić cech dowolności i powinno zmieścić się w tzw. granicach uznania administracyjnego, definiovanych przez interes publiczny oraz wykładnię przepisów². Oznacza to więc, że przyznanie odstępstwa przez organ będzie zależało od specyficznej sytuacji danej instalacji w powiązaniu z potrzebami środowiskowymi w danym regionie czy województwie.

Duży zakres swobody

Powyższa analiza prowadzi do wniosku, że wielowątkowe, szczegółowe procedury zmian pozwoleń zintegrowanych związanych z osiągnięciem standardów z Konkluzji BAT pozostawiają duży zakres swobody orga-

nom wydającym decyzje. Dla ochrony interesów prowadzących instalację konieczna jest aktywna rola już na samym początku procedury tak, aby nie znajomość standardów unijnych, rynku oraz konkretnej instalacji w urzędzie nie odbiła się negatywnie na samej instalacji. Jak podkreśla Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 2 lipca 2013 r. (sygn. akt II OSK 577/12, LEZ nr 1372128), to podmiot użytkujący daną instalację, który sam zaproponował metodę, wnioskuje o procesie technologicznym instalacji, którą użytkuje, oraz w stosownych rozwiązaniach techniczno-technologicznych. Natomiast właściwy organ ustala tylko stan faktyczny i ocenia wnioski o wydanie pozwolenia zintegrowanego (art. 208 P.o.ś.). Aby uzyskać pozwolenie zintegrowane, należy udowodnić, że instalacja spełnia wymogi najlepszej dostępnej techniki (BAT). Przy tym należy pamiętać, że jednym z przesłanek odmowy wydania pozwolenia zintegrowanego przez właściwy organ jest – zgodnie z art. 186 ust. 1 pkt 1 P.o.ś. – niespełnienie wymagań o których mowa w art. 204 ust. 1 P.o.ś. a więc w zakresie wymagań dla instalacji wynikających z najlepszych dostępnych technik (BAT). Omawiana kwestia ma więc duże znaczenie dla RIPOK-ów.

Anna Specht-Schampera

radca prawny, partner

Tomasz Dąbrowski

Associate

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis, Zając

[SDZLEGAL SCHINDHELM]

Źródła

1. Manczarski P.: *Konkluzje BAT dla RIPOK – obowiązki dla zakładów gospodarki odpadami*. Prezentacja w ramach 22. Międzynarodowego Kongresu ENVICON Environment, Warszawa 2018.
2. Ministerstwo Środowiska, *Podręcznik dotyczący zasad udzielania odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych zawartych w Konkluzjach BAT dla dużych źródeł spalania (LCP)*, zgodnie z art. 204 ust. 2 Ustawy Prawo ochrony środowiska, 2017, s. 41.